Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 148. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 6-го СЕРПНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, AUCUST 6, 1983 No. 148. VOL. XC.

ПІДГОТОВЛЯЄТЬСЯ МЕМОРІЯЛЬНИЙ ТИЖДЕНЬ У ВАШІНҐТОНІ

Вашінгтон, — Тиждень від 25-го вересня до 2-го жовтня в Вашінгтоні буде присв'ячений пам'яті мільйонів українців, що 50 років тому загинули від найбільшого в історії людства голоду, який не був стихійним нещастям, а холоднокровно запланованим у Кремлі засобом біологічного обезсилення велелюбного українського народу.

Того тижня столиця ЗСА бачитиме тисячі українців. Вони прибудуть з усіх кінців країни, щоб не тільки пом'янути замучених братів і сестер, але також викрити перед вільним світом народовбивчі методи, якими користується Москва, та щоб остерегти американців та інші вільні народи, чого можна чекати від цього ворога людства.

Тиждень почнеться в неділю, 25-го вересня, Панахидами в усіх українських церквах у Вашінгтоні.

Протягом наступних днів українські виборці з різних стейтів будуть відвідувати своїх конгресменів і сенаторів, щоб знайомити їх з українським голокостом і заохочувати до виступів на спеціяльному засіданні, присвяченому голодові в Україні, до схвалення відповідної резолюції в Сенаті (в Палаті Представників така резолюція вже була внесена) і до участи в прийнятті для визначних гостей, яке відбудеться в Сенаті, та в меморіяльному концерті в мистецькому осередку ім. Кеннеді.

В цих справах українські виборці вже тепер повинні звертатись листовно до своїх конгресменів і сенаторів, підготовляючи їх до цих подій. Слід пам'ятати, що успіх будь-якої акції в Конгресі залежить великою мірою від зацікавлення виборців цією справою та від їх клопотань перед своїми представниками в Конгресі.

Очевидно, перед тим, як писати до своїх конгресменів і сенаторів чи особисто говорити з ними, українські виборці повинні ознайомитись з причинами і наслідками голоду в Україні, щоб давати їм переконливі факти.

Того ж тижні у Вашінгтоні буде відкрита виставка документів голоду і буде відбуватись жалібна стійка перед советським посольством.

Кульмінаційною точкою Меморіяльного Тижня буде всенародна маніфестація українців у Вашінгтоні в неділю 2-го жовтня, включно з демонстрацією поблизу советського посольства. Збірка учасників маніфестації на площі біля пам'ятника Вашінгтонові о год. 10-ій ранку. Між год. 11-ою і 1:30 буде переведена там відповідна програма, після чого почнеться організований похід вулицями міста у напрямі советського посольства.

Докладніша програма усіх згаданих подій, час і місце будуть оголошені незабаром.

(Закінчення на стор. 3)

Перша група пластунів вирушила на зустріч у Німеччині

Група пластунів перед відлетом до Европи.

Ню Йорк, .Й. (О.К.) — В четвер, 28-го липня ц.р., вирушила з летовища Кеннеді перша велика група пластунів, які відзначують участь в Ювілейній Міжкрайовій Пластовій Зустрічі біля Мюнхену у Західній Німеччині.

Ця група, це старші пластуни і пластунки в числі 32, які запланували не лише бути учасниками цеї зустрічі, що закінчує святкування 70-річчя Українського Пласту, але також подорожувати по Европі та відвідати ряд цікавих місць та українських осередків. Прогульку зорганізували члени куреня старших пластунів „Орден Хрестоносців" за згодою Крайової Пластової Старшини в ЗСА.

На летовищі, щоб попращати членів прогульки зібралися їхні батьки, товариші, а від КПСтаршини її голова пл. сен. Евстахія Гойдиш, голова Крайової Таборової Комісії пл. сен. Роман Воронка та пл. сен. Володимир Корнага. Були також присутні члени подорожного бюра Кобаснюка, що підготовило все потрібне до подорожі: Віра Шумейко і Андрій Ластовецький.

Молоді прогульковці звернули на летовищі увагу пластовою поставою і здисциплінованістю. Перед від'їздом вони станули до спільної молитви, а відтак попращала їх тепло пл. сен. Е. Гойдиш та курінний ОХ ст. пл. Олесь Лабунька. Комендант прогульки ст. пл. Борис Люшняк, молодий лікар з Чикаґо, промовляючи до учасників звернув увагу, що прогулька є вповні пластовою і такої пластової постави він буде вимагати в часі їхньої мандрівки. Кожний із учасників отримав точний карендар та опис дороги, яка поведе молодих вандрівників у Німеччину, Францію, Австрію та Італію. Шлях цієї мандрівки підготовили ст. пл. Боян Онишкевич і ст. пл. Олег Данилюк. Вони теж підготовили відзнаку мандрівки зложену із грошевих монет усіх країн, що їх будуть відвідувати.

Цей взірцевий від'їзд пластової прогульки старшого пластунства зворушив усіх присутніх батьків та дав їм найкращу запоруку, що ці молоді пластуни будуть, як це їм бажала Е. Гойдиш, ширити добре ім'я українського народу і Пласту у всіх місцях свого перебування, особливо на місці пластової зустрічі.

В днях 5-го і 8-го серпня ц.р. відлетять з Торонто і Ню Йорку ще дві групи пластунів з рядів юнацтва враз із своїми виховниками. Вони поділені відповідно до віку і пластового ступеня будуть мандрувати трьома різними шляхами по Европі. Всі однак зустрінуться на Ювілейній Міжкрайовій Пластовій Зустрічі в Німеччині щоб разом з українськими пластунами в Европі затіснити дружбу та спільно відзначити 70-річчя своєї організації.

ЧЛЕНИ КОНҐРЕСУ ПИШУТЬ У СПРАВІ КОНСУЛЯТУ В КИЄВІ

Вашінгтон. — Як уже інформовано на початку липня ц.р., члени Комітету Оборони Національних і Людських Прав України відвідали в місяці липні ряд американських політичних діячів у Вашінгтоні та говорили з ними про відкриття американського консуляту в Києві.

У висліді їхніх розмов в дні 27-го липня ц.р. конгресмен Дон Риттер з Пенсильванії, який тепер очолює ад гок Комітет для Балтицьких країн і України, конгресмен Бенджамін Ґілман і конгресмен Браєн Доннелі виготовили листи до своїх колег в Конгресі і до президента Роналда Реґена у цій справі. У листі до співтоваришів з Конгресу вони просять, щоб ті підписали негайно залученого листа до Президента з проханням і обоснованням потреби відкриття американського консуляту в Києві. Справа відкриття такого консуляту буде предметом обговорення в найближчих тижнях в Державному департаменті. Вони звертають також увагу, що в цій справі вже від довшого часу урґують члени українсько-американської спільноти.

В листі до Президента конгресмен Риттер та його товариші висловлюють підтримку утворення такого консуляту в Києві, який вже мав бути раніше відкритий, але старання перервали події в Афганістані у 1979 році. Як причину до відновлення старань для такого консуляту Дон Риттер і товариші подають те, що Київ є третім найбільшим містом в СССР і його часто відвідують чужинці, як також, що присутність американських дипломатичних урядовців в Києві може допомогти зменшити переслідування членів Української Гельсінкської Групи та її симпатиків.

Обидва листи Д. Риттера та його товаришів найдуть відгук, якщо українці масово будуть звертатися про пітримку тих листів до своїх законодавців. До цього закликає Комітет Оборони Людських і Національних Прав України. Інформації в цій справі можна отримати, пишучи на адресу: Ukrainian Human Rights Committee, P.O. Box 7107, Philadelphia, Pa. 19117.

Конґресмен домагається заходів у справі Валленберґа

Вашінгтон. — Одинокий член Палати Репрезентантів, який пережив гітлерівське пекло і голокост завдяки шведському дипломатові Раулеві Валленберґові, домагається тепер від Палати Репрезентантів ЗСА серйознішої акції для вияснення справи Валленберґа.

Конгресмен Том Лентос, демократ з Каліфорнії, позитивно висловився про заходи Уряду ЗСА вияснити справу Валленберґа у розмовах із советськими речниками, які мабуть одинокі знають де сьогодні перебуває шведський дипломат, якщо він взагалі ще живе.

Після вступлення советської армії до Мадярщини осінню 1944 року Валленберґ пропав без вістей, але деякі свідки пізніше заявили, що бачили його в одному із советських концентраційних таборів. Лентос натомість критикував шведський уряд за інертність і замалу активність в тій справі. Шведи, на думку Лентоса, мали прекрасну нагоду вимагати вияснення справи Валленберґа після відкриття советського підводного човна у водах Швеції в 1981 році, але вони цього не зробили. Занедбаність Швеції ввійде до історії тієї країни чорною плямою, — заявив згаданий конгресмен, який в 1980 році домігся схвалення в Конгресі резолюції, якою Валленберґові надано почесне громадянство ЗСА за рятування жидів під час Другої світової війни.

Згідно з новою резолюцією президент Роналд Реґен може офіційно інтервеніювати в советських чинників і старатися отримати точніші дані про згаданого дипломата.

У світі

ОФІЦІЙНІ ОСОБИ ІЗРАЇЛЯ повідомили з Єрусалиму, що спеціяльний посланець президента Роналда Реґена на Близький Схід Роберт МекФарлейн передав у середу, 3-го серпня, Ізраїлеві ливанську вимогу, щоб Ізраїль опублікував терміни і пор'ядок виведення своїх військ з Ливану, але Ізраїль відкинув цю вимогу. МекФарлейн прибув до Єрусалиму у вівторок, з Бейруту, де він зустрічався з президентом Ливану АміномҐемаєлем. Ізраїльські офіційні особи сподівалися, що МекФарлейн спочатку поїде до Сирії перед тим, як приїхати до Ізраїля. Посланець МекФарлейн вирішив спочатку вияснити ізраїльську позицію про виведення військ, а потім поїхати до інших арабських столиць.

РЕЧНИК БРИТАНСЬКОГО УРЯДУ повідомив у середу, 3-го серпня, про те, що прем'єр-міністер Маргарета Тачер мала операцію сітківки ока. Операція пройшла успішно і Тачер через три або чотири дні повернеться з лікарні. Перші болі в оці Тачер відчула ще тиждень тому.

АВСТРАЛІЙСЬКА СЛУЖБА БЕЗПЕКИ повідомила з Канберри в середу, 3-го серпня, що советські аґенти КҐБ намагалися завербувати на свою шпигунську службу осіб, близьких до правлячої лейбористської партії прем'єр-міністра Роберта Гока. Сам Гок також заявив, що він попередив декількох австралійців не входити у зв'язки з підозрілими людьми, наприклад, Дейвидом Комбом, колишнім крайовим секретарем лейбористської партії. Советського аґента Валєрія Іванова вигнали з Австралії у квітні після того, як австралійська служба безпеки перехопила телефонічну розмову, а також сфотографувала зустріч Іванова з Комбом.

ОФІЦІЙНІ ПОВІДОМЛЕННЯ ЗІ СТОЛИЦІ ІТАЛІЇ говорять, що соціяліст Беттіно Кракcі повідомив у середу, 3-го липня, що він осягнув порозуміння з чотирьома іншими політичними партіями утворити новий уряд Італії, перший уряд під проводом соціялістів. Краксі заявив, що він зустрінеться в четвер з президентом Сандро Пертіні і подасть йому список міністрів свого уряду, 44-го уряду Італії після Другої світової війни. Потім президент Пертіні прийме присягу членів нового уряду. Передбачають, що основними кандидатами нового кабінету міністрів будуть декілька колишніх прем'єр-міністрів: Амінторе, Фанфані, Джуліо Андреотті, Арнальдо Форляні та Еміліо Кольомбо — всі християнські демократи — та Джованні Спадоліні, республіканець. З 30-ох членів кабінету міністрів щонайменше 15 будуть християнські демократи, а решта місць розподілять між собою соціялісти, республіканці, соціял-демократи і ліберали.

„СОЛІДАРНІСТЬ" ЗАКЛИКАЄ ДО БОЙКОТУ

Варшава, Польща. — Польські джерела повідомляють, що підпілля „Солідарности", зобов'язуючись продовжувати ставити опір військовому режимові генерала Войцєха Ярузельського, закликало бойкотувати громадські засоби транспортації та до інших демонстрацій для відзначення третьої річниці заснування незалежної профспілки 31-го серпня 1980 року.

„Ми живемо і ми боремося", — говорить заява підпільного керівництва, яка потрапила до західніх кореспондентів у середу, 3-го серпня.

Заява називає скасування військового стану минулого місяця „пропаґандивним жестом, спробою обдурити польське суспільство і міжнародню громадську думку". „Метою такого заходу є також відкласти терміни сплачення боргів і зняття санкцій західніми країнами", — додає заява.

Відносно самого скасування військового стану і його наслідків заява говорить: „В дійсності останні обмеження громадських і робітничих прав збереглися, а нові закони підпорядковують властям цілі ділянки громадського життя, ліквідуючи будь-яку форму самоуправління, право на свободу висловлювати свою думку і на незалежну діяльність".

Заклик був першою реакцією підпілля на скасування військового стану і наступив після цілого ряду зустрічей минулого тижня так званої тимчасової координаційної комісії підпільних лідерів „Солідарности", відомої під польським скороченням ТКК (Тимчасова координаційна комісія).

Запропоновані протести і демонстрації будуть першою спробою випробування сил між урядом і „Солідарністю" після відвідин Польщі Папою Іваном Павлом II, яка здавалась розбитою введенням військового стану, але ожила під час відвідин Папи.

Останній заклик до дій залишає неясними форми цих дій, але загальний вираз протесту повинен виявитися в бойкоті громадського транспорту від 2-ої до 4-ої години 31-го серпня.

Засновник „Солідарности" і її колишній лідер Лєх Валенса заявив західнім кореспондентам у середу, що стратегія підпільників „занадто м'яка, на мій погляд".

„Я не виступаю проти заяви ТКК, але я застосував би гостріші контрзаходи, якби я був на їхньому місці", — додав Валенса у своєму домі в Ґданьську.

Незважаючи на військовий стан і на сувору цензуру, по цілій Польщі розповсюджуються сотні і тисячі різних підпільних видань і листівок.

В Америці

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ схвалила законопроєкт, який уповноважнює Уряд виділити 8,4 більйона долярів до так званого міжнародного монетарного фонду, який допомагає матеріяльно недорозвиненим країнам піднести на вищий рівень їхні економіки. Контроверсійний законопроєкт, над яким велися довгі дебати в Палаті Репрезентантів, в голосуванні отримав 217 проти 211 голосів. Він мусить бути ще узгіднений з Сенатом, бо існує різниця у висоті фондів. Президент Роналд Реґен прихильно ставиться до законопроєкту.

ВИДІЛЕННЯ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ з федеральних запасів, зокрема сиру,масла, молока, муки та інших, буде збільшене на 18 мільйонів фунтів. Ці харчі отримають незабаром стейтові уряди для дарового розподілу серед найбільш потребуючої верстви населення. Секретар Департаменту сільського господарства Джан Блак дав зарядження, щоб розпочати збільшення видачі харчових продуктів негайно, починаючи вже від 1-го вересня ц. р. Розподілом займатимуться міські харитативні чинники, церковні інституції, світські допомогові організації тощо. Розподіл сиру збільшено з 25 до 35 мільйонів фунтів, масла з 2 до 10 мільйонів, пісного спорошкованого молока з 2 до 5 мільйонів, меду з 3 до 5 мільйонів і кукурудзяної муки також з 2 до 5 мільйонів фунтів.

ТРИ ДЕМОКРАТИ ВНЕСЛИ у Палаті Репрезентантів законопроєкт, який забороняв би федеральному Урядові, теперішньому і майбутньому, висилку війська до будь-якої країни без виразної згоди обидвох палат Конгресу. Очевидно, під теперішню пору йдеться про зв'язання рук президентові Роналдові Реґенові в країнах Центральної Америки, зокрема в Ель Сальвадорі, Нікараґуа і Гондурасі. Не зважаючи на запевнення державного секретаря Джорджа Шулца, що Уряд консультуватиметься Конґресу в усіх важливіших потягненнях, демократи своїм внеском висловили свого роду недовір'я до політики Уряду в Центральній Америці. Вміжчасі президент Р. Реґен зустрівся з спеціяльним амбасадором для справ Центральної Америки Ричардом Стовном, який поінформував його докладно про свої розмови із сальвадорськими марксистами.

СЕНАТ ГОЛОСАМИ 61 ПРОТИ 34 висловився за рекомендацією, щоб вкінці припинити дебати над справою пропозиції Уряду про створення радіостанції Марті, яка передавала б зі ЗСА авдиції еспанською мовою призначені для Куби і центральноамериканських країн. Сенатор Говард Бейкер, лідер республіканської більшости в Сенаті, заявив, що він вдоволений вислідом голосування. Сен. Ловелл Вайкер, республіканець з Коннектикату, і декілька його колеґ поборювали справу радіо Марті, найменовану іменем кубинського патріота Хозе Марті, бо радіоавдиції до Куби на їхню думку значно погіршать і так погані відносини між ЗСА і Кубою. Фідель Кастро, кубинський лідер, обіцяв встановити сильні заглушувачі, якщо американська радіостанція розпічне свої передачі.

МЕДИЧНИЙ ЖУРНАЛ НОВОЇ АНГЛІЇ поінформував про небезпеку середника Стероїд, який широко розповсюднений в ЗСА і який лікарі приписують астматикам. Тепер дослідники твердять, що стероїд має тенденцію впливати на зм'ягшення костей і тоді особи, які часто заживають стероїди, легко можуть зламати ногу, руку чи будь-яку кість навіть від легкого випадку чи сильного тиску. Ці інформації журналу підтвердили численні лікарі-дослідники і ті, які працюють в ділянці лічення астматиків.

СУЗАН ҐАЙТЕР, 21-РІЧНА негритянка в Індіанаполіс, Індіяна, породила п'ятернята — троє дівчаток і двох хлопчиків. Усі діти здорові і не потребують великої лікарської опіки чи інкубаторів, але лікарі слідкують за їхнім станом з огляду на вийнятковий випадок народження. Газети відмічують, що це перший випадок в Індіяні народження п'ятернят, які будуть дев'ятими з черги в ЗСА, якщо усі виживуть.

ЗСА ПЕРЕВІРЯТИМУТЬ СОВЄТСЬКІ КОРАБЛІ

Вашінгтон. — Офіційні представники Адміністрації президента Роналда Реґена заявили в четвер, 4-го серпня, що кожний советський корабель, який запливає в прибережні води Центральної Америки в наступні кілька тижнів, зустріне американські військові кораблі. Метою таких заходів є підкреслити Советському Союзові американську військову присутність у цьому районі.

Офіційні особи також сказали, що військовим кораблям дані інструкції появлятись перед советськими кораблями так, як це зробив міноносець „Линд МекКормик" минулої суботи, коли він затримав, а потім супроводив советський торговельний пароплав „Алєксандер Ульянов" на Тихому океані поблизу берегів Нікараґуа.

У деяких випадках, сказали офіційні особи, американські військові кораблі можуть затримати советські пароплави з метою вияснення деяких питань як, наприклад, природи товарів і вантажів та портів із пдках військові кораблі лише покажуться советським залогам. Рішення проводити вияснення буде прийматися окремими капітанами на їх власний розгляд.

Добреоінформовані особи говорять, що советське вантажне судно було вже дев'ятим з країн советського блоку, які запливали в нікараґуанські порти цього року. Вони твердять, що Советський Союз і його союзники мають на відкритих морях тепер 11 пароплавів зі зброєю та іншим військовим спорядженням, які пливуть до Нікараґуа. Минулого року таких пароплавів було лише п'ять.

Державний секретар Джордж Шулц заявив у четвер, що військовоморські сили ЗСА, які проводять маневри у водах Центральної Америки і Карібському морі не шукають конфронтації і відступлять, якщо будуть під загрозою нападу. „Наші сили будуть захищатися, але відступлять" — заявив Шулц.

Німецька преса порушує питання української мови

Мюнхен, Західня Німеччина. — У німецькому журналі „Вельт" поміщено редакційну статтю п. н. „Мова окупантів", де порушується справу радіовисильні „Німецька хвиля" у Західній Німеччині, яка вже від довгих років надає пересилання до СССР тільки російською мовою.

Автор статті пише, що ті передачі мають велику популярність в СССР, як „об'єктивні, цікаві і серйозні" та їх слухає понад 10 мільйонів людей. Але автор статті підкреслює, що передачі мають великий недолік в тому, що всі вони подаються лише російською мовою і усі народи СССР є змушені в тій мові їх слухати. Тут автор підкреслює, що навіть такий великий нарід як український не може слухати передач у своїй рідній мові. Стаття ставить проблему також балтицьких народів, які слухають передачі по російському, не зважаючи на те, що був раніше плян давати пересилання литовською і естонською мовами.

Журнал „Вельт" суґерує, щоб новий уряд канцлера Коля найшов відповідні фонди на те, щоб почати передачі до СССР в інших мовах, а не лише у російській.

З ПОЖОВКЛИХ ЛИСТКІВ

ВЕЛИКИЙ ГОЛОД НА СТОРІНКАХ „СВОБОДИ"

Вівторок 14 лютого 1933 р.

РАДЯНСЬКА ВЛАДА ГОТУЄ НОВІ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ СЕЛЯНСТВА НА УКРАЇНІ

Москва (СССР). — Сталін рішив іще збільшити боротьбу комуністичної партії з українським селянством, примушуючи його йти на працю до совхозів та колхозів. Він посиленням переслідування селянства сподівається добитись того, що посівна весняна кампанія буде переведена відповідно до плянів комуністичної партії.

Для боротьби з українським селянством Сталін післав на Україну одного зі своїх секретарів, Постишева, який офіційно займе становище другого секретаря „української комуністичної партії". Приїхавши до Харкова, Постишев заявив, що комуністична партія вжиє найрішучіших заходів проти селянства, щоб змусити його виконати постанови та пляни партії й радянської влади. Всі сподіваються нових репресій проти селянства України.

Четвер 16 лютого 1933 р.

БОЛЬШЕВИКИ СТВОРИЛИ КОМІСІЮ ДЛЯ ВИДОБУТТЯ ЗБІЖА З УКРАЇНИ

Навіть найліпші радянські господарства далеко відстають від пляну Москви (СССР). Вся увага комуністичної влади тепер звернена на посів збіжа, а також на вироблення плянів збору врожаю та відібрання його від населення для потреб держави. В тій цілі рада народніх комісарів Росії сформувала кілька спеціяльних комісій. Одна з них, зложена з 6 осіб, буде пильнувати справи засіву на Україні, а також збору врожаю та його збирання для держави. Ці комісії мають диктаторські права для примусу населення виконувати пляни й накази радянського уряду.

В Москві тепер розпочався зїзд представників найліпших ударних бриґад для засіву піль. На зїзді мають виробити плян дальшої посівної кампанії та винайти засоби, щоби змусити населення засівати поля для потреб держави, а не обмежуватися, в кращому разі, посівами для власних потреб. З північного Кавказу до Москви ідуть делеґації від найліпших державних комуністичних господарств, які мають заявити, що справа з посівами стоїть так зле, що навіть ці господарства зможуть виконати завдання лише на 35 до 40%. Взагалі полеві роботи в деяких районах України та Кубані виконано лише на 0.82 і годі сказати, чи знайдуться способи поліпшити справу.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Рівність, молитви, злочини

Більшість американських коментаторів великої промови президента Реґена, виголошеної 1-го серпня ц. р. на форумі Американської Адвокатської Палати (Амерікен Бар Ассосіейшен) вихопили з тієї промови місце, в якому Президент закликає до привернення публічним школам молитви. Саме 20 років тому Верховний Суд пішов на зустріч скарзі однієї невіруючої мешканки нюйоркського Бруклина і проголосив молитви в публічних (міських) школах „неконституційними". Це був один із найбільших промахів Верховного Суду за весь час його існування. Це був промах, який страшенно погано відбився на всій атмосфері американського шкільництва, на підході батьків, вчителів і дітей до проблеми Бога і християнської моралі, де була перемога того американського ультраліберального табору, який переплутує поняття волі із сваволею і наслідує комунізм, який не визнає ніякої вищої сили понад навчання Маркса-Леніна.

Роналд Реґен не перший, який виступав і виступає в обороні релігії у всіх школах. Але він послідовний і його твердження, що Перший Додаток до Конституції був схвалений основниками американської держави не задля поборювання приявности Бога у школах, скріпить напевно рух за скасування цього злощасного рішення Верховного Суду. Президентові не идеться про примусове відмовлювання молитви всіма школярами. Ідеться про однохвилинну мовчазну молитву, як хто її складе собі, але у визнанні цієї Вищої Сили, яка створила світ і людей і керує їхньою долею. І тому й Реґен логічно і правильно підкреслив, що коли його економічній політиці вдалося закінчити інфляцію і започаткувати поворот Америки до давнього господарського добробуту, то пора перестати думати тільки про матеріяльну сторінку буття людини.

Проте це був тільки один з аспектів цієї промови, яка дивувала слухачів і ввесь загал суспільства широчінню заторкнених проблем. Річ ясна, що, промовляючи до членів правничого світу, Президент не міг промовчати те страхітливе явище наших днів, яким є злочинство в Америці. Тут знову Верховний Суд пішов був по лінії того лівого лібералізму, який у своїй боротьбі за права людини у практиці упривілеював порушників закону із шкодою для льояльних супроти закону громадян. Вправді Верховний Суд змодифікував своє первісне рішення, що кара смерти є протиконституційною і передав стейтовим асаблеям право вирішувати справу найвищої кари для свого стейту, проте лібералізм в американському судівництві довів до жалю: ідного явища „оборотових дверей" для злочинців, які входили до судового будинку і тут же виходили на волю, щоб доконувати дальші злочини. Лагідні кари для злочинців, право злочинців виходити на волю за „пароль", змога торгуватися оборонця з прокуратурою щодо заяви арештованого, чи він признає себе „винним" чи „невинним", звільнення атентатника проти президента Реґена на цій основі, що той злочинець „несповна розуму", вся атмосфера в Америці сприяє епідемії злочину. Тому цей останній виступ президента Реґена з заповідженням „хрестоносного походу" проти злочинства — це чергова мудра постанова Реґена — аби вона не обмежилася до слів, а знайшла вислів у ділах.

Президент Роналд Реґен не має великих історичних успіхів в ділянці закордонної політики. Це окрема тема, надто важлива і широка, щоб нею тут займатися, у зв'язку з тим його виступом на форумі американських правників. Але він має вже тепер величезні заслуги в ділянці цих прав людини, які, наприклад, стосуються зрівняння жінок з чоловіками у виконуванні найвищих державних обов'язків. Президент правильно міг почванитися, що членами його Уряду є три жінки і що він перший увів до Верховного Суду жінку, і він правильно підкреслив, що всі ці жінки мають повні кваліфікації займати становища, що їх займають. Очевидно, президент Реґен використав нагоду для оборони себе і своєї політики проти закидів, які пахнуть демагогією — щодо обсаджування державних постів „своїми" людьми чи щодо сприяння багатіям із шкодою для бідних. Але Роналд Реґен послідовно доказує, що він не бачить в законодатцях „республіканців" і „демократів", які у своїх рішеннях керуються тактикою і добром партії, тільки бачить у всіх — американців, які повинні співпрацювати для добра спільної батьківщини і цілого народу — без уваги на расу, стать і вік та з увагою тільки і виключно на добро країни і народу. Чи це не є клясичний приклад, як-то ми, американські поселенці, американські громадяни українського роду і українські патріоти повинні вчитися на мудрій поведінці лідерів вільного світу?!

Володимир Левенець

УКРАЇНСЬКЕ ШКІЛЬНИЦТВО — НЕВІДКЛАДНА ПРОБЛЕМА

Ми, очевидно, не хочемо бути оригінальними, пишучи про нерозв'язані і трудні проблеми українського шкільництва. До цієї теми висловлювались до цього часу фахові педагоги, а може найбільше Іван Боднарук, який сливе чи не в усій українській пресі порушував це важливе й болюче питання; він старався не тільки заохотити батьків посилати своїх дітей до українських парафіяльних і суботніх доповнюючих шкіл, але й вказував на причини занепаду українського шкільництва. В своїх аналітичних міркуваннях він, як і зрештою багато інших авторів, вказував на два основні моменти, а саме: збайдужіння батьків до українського виховання дітвори і підростаючого покоління та нефаховість підходу керівників шкіл, які у багатьох випадках самі зneохочували дітвору до плекання української мови чи засвоєння українських предметів, а своєю поведінкою і частим , або навіть постійним вживанням англійської мови у присутності дітвори, наносили чималого удару українському шкільництву, яке вони вели і за яке відповідали.

Правда, були автори, які висловлювали більш оптимістичні думки кажучи, що керівники українського шкільництва не капітулюють перед закономірними явищами: — зменшенням числа приросту, відходом старших віком учителів, занепадом зацікавлення українськими предметами серед підростаючого покоління, браком кваліфікованих молодих вчительських сил — а зробили максимум, щоб ті школи втримати при житті, надати їм атрактивности, змінити систему навчання, поповнити прорідженi ряди молодшими, вихованими в американській виховній системі, вчителями, уліпшенням шкільних приміщень, зміною підручників, тіснішою співпрацею із Шкільною Радою, частішими відвідинами представників цієї Ради поодиноких шкіл тощо.

Однак, коли тільки кинути оком на статистичні дані парафіяльних і доповнюючих суботніх шкіл, огортає страх за дальшу долю українського шкільництва. У мурах шкільних будинків немає не то що половини, але й однієї третьої частини числа учнів, які виповнювали ці приміщення, скажім 10 років тому. Понизився і рівень знання українознавчих предметів, а то й самої української мови.

Чи існують в українських родинах ще дідусі і бабусі, які сповняли в минулому і сповняють ще тепер ролю доповнюючого чинника у вихованні дітвори? Існують, але їх чимраз менше (крайових), а ті, що вже тут бабусями і дідусями стали, не зберігають чистоти української мови по домах. У результаті приблизно 20 відсотків дітвори вже цілком не розмовляють українською мовою, 62 відсотки слабо говорять по-українському, а тільки 18 відсотків задовільно розмовляють цією мовою.

Поєднання шкіл, особливо у великих центрах українського скупчення, могло б на деякий час зарадити лихові, хоч таке поєднання не розв'язувало б головної проблема. Рятувати однак треба найздібніших дітей і тих, які ще виявляють бажання залишитись справжніми й інтелігентними українцями. А хіба ті, які не володіють українською мовою не є українцями? Очевидно, що вони є і залишаться ними, але їм закритий шлях до української літератури, яка єдина може піднести людину на таку височінь з якої видно омріяну нами Землю наших прадідів і батьків, і яка відкриває ближче зрозуміння багатої української духовости. Перспективи в другому випадку збільшуються на поглиблення нашої субстанції, нашої плянової політичної, громадської, культурної та іншої діяльности.

Ще час рятувати нашу дітвору, змінити ситуацію в користь української мови, перекинути бодай маленьку частину накопичених нами матеріяльних дібр на потреби духовного поглиблення, а головно розбудови українського шкільництва, застановитися чи не робимо ми кривди самим собі коли у розприділенні бюджетів у громадських й інших організаціях найменші суми призначаємо на шкільництво; в результаті Шкільна Рада не має навіть змоги найняти фахового керівника своєї канцелярії, не говорячи про фахові видання шкільної і посібної літератури. За гроші всього не купимо, а головно не купимо для наших дітей знання української мови. Відповідальні українські чинники, а головно СКВУ напередодні IV-го Конгресу, повинні ще й ще раз застановитися над цією головною проблемою, яку сміливо можемо назвати проблемою проблем.

(Закінчення на ст. 4)

Микола Бараболяк

НА ПОХИЛЕ ДЕРЕВО НАВІТЬ КОЗИ СКАЧУТЬ...

Ця коза — то Фідель Кастро. Тридцять літ тому, зібравши 160 хлопців, він зачав революцію проти правого диктатора Фульгенціо Батісти. Вона не вдалась. Попав у в'язницю. Але вийшовши відтіль, зачав знову. В 1959 р. став диктатором Куби. Неясно, чи зразу був марксистом, чи став ним тому, що не найшов у своїх революційних задумах підтримки від ЗСА. В якій мірі він васаль Кремля, а в якій амбітний лідер революційних рухів не тільки в Америці, але і в Африці, на це питання також важко відповісти. Без сумніву Москва використовує його, але не можна сказати що і він не використовував Москви для здійснення своїх мрій — підірвати престиж ЗСА. Сім американських президентів погрожувало йому, а він їх пережив і далі поростає у пір'я. Були заговори на його життя, була в 1961 році славна виправа на затоку Свиней. Президент Кеннеді намагався побити його, підриваючи економічну підставу його існування Альянсом для прогресу, все було невдале.

Кастро виріс. Його вшанувало 90 держав бльоку невтральних країн головством цієї юнії, колишні його вороги в Америці — Венесуеля, Панама, Колюмбія і Ґватемаля — роблять йому честь, намагаючись переговорами прикоротити його намагання наставити населення цих країн проти ЗСА. Використовуючи фальклядську аферу, Кастро підлабузнився до Аргентини, Перу і Мехіко. Словом він незаперечний лідер невдоволених дійсністю підривних елементів у Південній Америці, а що невдоволених там чимало, то й прогнози на його успіхи досить добрі. Якщо йдеться про безпосередню загрозу для ЗСА, то заява Президента про підривну його роботу в Нікараґуа та Ель Сальвадорі, є аж надто промовистим доказом загрози діяльности Кастра для безпеки ЗСА. Існує небезпека встановлення совєтських воєнних баз у цих країнах, що створило б поважну загрозу для цілого західнього світу на випадок війни. А з погроз з боку Америки Кастро кпить собі. Ці погрози тільки принижують престиж Америки, бо вони, на жаль, залишаються тільки погрозами. Кастро закпив собі з Америки, випустивши кілька літ тому до Америки не лише політичних дисидентів, але і сотки злочинців і шпигунів, які нині перехоплюють американські літаки, щоб повернутися на Кубу.

Кожному ясно, що якби не Кастро, то не було б таких проблем із поширенням комуністичних впливів у Нікараґуа і Ель Сальвадорі. І сліпий бачить, що ці обидві країни, поруч Куби мають стати форпостами наступу Совєтського Союзу на ЗСА. Терпів би Кремль існування американської бази на 90 миль від кордонів СССР, як оце стала Куба для ЗСА? Було намагання двадцять років тому запобігти такій ситуації, але президент Кеннеді не виявив досить далекозорости і рішучости, щоб захистити залишки доктрини Монро і втримати політичну, гегемонію над західньою гемісферою. СССР був у 1962 році заслабий, щоб устоятись проти ЗСА.

Нині президент Реґен намагається рятувати Америку перед загрозою заливу комунізму з півдня. Його заходи й обмежені і дуже поміркованi. Посилає близько чотири тисячі війська на спільні маневри в Гондурасі, аранжує показ морської потуги ЗСА, посилаючи два літаконосці з допоміжними воєнними кораблями близько західнього і східнього побереж Нікараґуа, що є рутиною ЗСА. Втримує 55 американських піхотинців для тренування сальвадорської армії, коли є докази, що Куба стаціонує в Нікараґуа коло 4,000 вояків. ЗСА дає кошти на збросння нікараґських постанців проти санданістичного режиму. І то майже все, що Уряд намагається робити, щоб не допустити до надто сильного скріплення просовєтських впливів на тому терені.

А з якими перешкодами з боку американських ультраліберaлів приходиться Реґенові боротись! Конгресмени і сенатори роблять труднощі і тим куцим заходам Президента, а все з метою добути популярність, бути показаним на телевізорі як вороги всього, що могло б наразити Америку на воєнний зудар. Лякають новим В'єтнамом. Ці сили не розуміють того, що досить Америці одної Куби, і одного Кастра, і коли виникнуть такі уповноважені Кремля в Нікараґуа і Сан Сальвадорі і ще деінде, то на Америку насунуться дуже критичні і тривожні часи...

Реґен намагається переконувати, але як переконаєш сили, які бажають дешевим коштом набути популярність у ролі „оборонців миру" і в тому характері добути мандати конгресові, чи президентський. Щоб Реґен не робив його завжди критикують, завжди щось негаразд. Встановив він комісію для студій питання як допомогти Південній Америці стати на ноги, як розв'язати головно її економічну проблему, але й це не подобається. Словом робиться усе, щоб дискредитувати Президента. А преса, мов ті виголоднілі на „нюз" собаки, тільки роздуває всі сумніви і можливі неґативи тих політичних актів лиш для того, щоб було чим заповнити шпальти газет.

Не до добра воно йде. А — Ганнібаль анте портас... американські ультра-лібeрали замикають на те вічі, бо за рік вибори! А тим часом дерево Америки досить похилилось і хилиться далі. Досі була одна коза, що наважилась лізти на нього. А коли не зарадити загрозі, і то скоро, і тих кіз наплодиться на південному кордоні більше — буде біда! (Натяк на кози — не тому, що Кастро скидається на цапа із своєю бородою...)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про таємничу недугу, що ширить страх

Здається, тепер немає дня, щоб до нас не наспівали нові гіобові вістки про таємничу недугу, що навістила Ню Йорк, Каліфорнію та інші околиці ЗСА. Її назва відома кожному, хоча це скорочені літери опису недуги AIDS по-нашому хіба синдром браку відпорности; а помітили її вперше щойно три роки тому.

В останньому, однак, році вона поширюється як справжня пошесть, а безсильність лікарів допомогти пацієнтам, із яких третина вже померла, викликає ще більший переляк серед цілого населення.

Дарма, що недуга, як досі в більшості випадків, атакує лише певні групи людей, в тому на першому місці гомосексуалістів, наркоманів та еміґрантів з Гаїті, страх перед нею охопив тепер уже всіх. Причина в тому, що таємнича недуга сильно інфекційна та переноситься з людини на людину не лише статевими дорогами, але також кров'ю та негігієнічними умовинами життя. Лікарі згідні, що недугу викликує вірус, тільки лихо в цьому, що він зовсім не реагує на ніякі, досі відомі, антибіотики та інші ліки.

З таким таємничим ворогом боротьба не легка, отже і не дивниця що люди, навіть такі, які ніяк не підпадають під групи, що найбільше мають тих захворінь, не знають що робити, щоб себе охоронити. У тій загальній психозі, що тепер панує, ніяк не допомагають жадні сенсацій журналісти та телевізійні чи радіові репортери. Широко проголошені вістки про смерть на хворобу AIDS бабуні, яка перед кількома роками переходила важку операцію получену з переливанням крови, смерть троє малих дітей, захворіння сміттяра, що нехотячи скалічився голкою від застрику — все це викликало насторожeність населення до всіх переливів крови та уживання голок до застриків. У висліді, в останніх тижнях виявився справді загрозливий брак відповідної кількости крови в Ню Йорку та околиці та треба було припинити всі неконечно потрібні операції.

Коли спершу почали голосно говорити та писати про цю нову таємничу недугу (в 1979 році ствердженo тільки один її випадок, в 1983 до травня було в ЗСА зголошено вже 1,410 захворінь), ми українська спільнота не були тим ніяк емоційно зацікавлені, бо у нас немає тих груп людей, які найбільше на AIDS нaражені. Тим можна пояснити, що навіть наша преса за малими вийнятками зовсім не писала про цю подію, яка дослівно не сходить із сторінок американських журналів як щоденних, так тижневих чи місячних. Ми читали про симптоми недуги, про її небезпеку, як про щось далеке нам не цікаве.

Тепер, однак, коли останніми часами забракло у „банках" крови, стало і нам моторошно. Та ж і в українській спільноті в ЗСА находиться багато хворих, що потребують переливу крови та їм може її забракнути, як й іншим співжителям.

Читали ми в пресі, що з цього приводу, з'єдналися вже, групи людей, серед них професіоналістів, які підписали зобов'язання в потребі дати свою кров, своїм близьким чи приятелям. Чи готові були б ми пожертвувати кров для своїх ближніх-українців? Не завадить подумати про це тепер, коли AIDS „ходить, як колись чума з лопатою".

О-КА

Спогад про Тернопіль

(З приводу З'їзду Земляцького Об'єднання „Тернопільщина" на Союзівці в днях 10 і 11-го вересня н. р.)

Чи побачу ті каштани, як весна там розцвіте,
І в городі мак, тюльпани, сонце світле, золоте?
І Заруддя те зелене, „Оболоння", мрійний став —
дорогі місця для мене, де юнацький час минав.

Ще раз бачити на вічі влітку наш Новий Город,
де збиравсь на милі стрічі із Тернополя народ.
На фестин ще поманджати з товариством у Гаї
і пісень там заспівати аж нас змінять солов'ї.

О, Терноноле мій рідний! Ти, мій спогад давніх літ,
будеш ти колись свобідний, чи здійсниться злотний
міт?

Часто в снах тебе я бачу — вежі, копули церков;
„Манастир" стоїть неначе відбудований і нов.

• • •

Ще в „Середню" і „Надставну" люди хмарою
підуть,
як крізь нашу землю славну лицарі нові прийдуть.

Яр. Дмитрів-Зарульський

Х. Довгалюк

ЧОРНІ ДНІ

(Розділ із повісти)

Чорна весна мала початок з осени 1932 року. Саме тоді партія прислала в село Зелену Луку Дем'яна Гусачка, орденоносного, вишколеного в Москві для ліквідації національних, клясово-ворожих дій в Україні. Оце він, Дем'ян зламає хребет контреволюції. В районі йому дали повні інформації про Зелену Луку, імена явних клясових ворогів і також перестерегли Дам'яна бути обережним, бо під час Волинського повстання там вбили двох міліціонерів, і чотирьох поранили. Це вже перестаріла подія, але націоналістичні елементи там настільки відважні, що навіть в минулім, 1932 році під час свята Першого Травня зняли в сільраді прапор комуністичний і вивісили петлюрівський жовто-блакитний. Там навіть не вдалося створити комсомольської організації; тільки кілька осіб вписалося до комнезаму; вони чекали на допомогу від влади, але не були її опорою.

Прибувши в Зелену Луку, Дем'ян вибрав із чорної листи ім'я Давида Савлюка. Оце він викінчить Давидові життя так, щоб інші в страхові покорилися совєтській владі й вступили до колгоспу.

Дем'ян викликав на допомогу бригаду ліквідаторів, і вони заїхали возами в Давидове подвір'я, і забрали все, що він мав: худобу, кури, гуси, збіжжя забрали під мітлу; довгими стальними палицями нишпорили в соломі, пробивали діри в погребі, щоб не лишилось там щось закопане, навіть печений хліб забрали, і вивезли в місто — державі.

Давид не мав дітей, лише він та його дружина Ганна. Цілу зиму вони ходили від хати до хати — просили людей милостині; хтось дарував кромку хліба, в іншій хаті кілька картоплин, — ділилися сусіди чим могли. Але як наступила весна — люди не мали що дати, бо в них так само ходила бригада по „викачці" хліба. Лишилося тільки те, що вдалося десь заховати дальше від хати, в якомусь провалі, чи хащах. Настала чорна весна, чорні дні голоду, 1933 року.

• • •

...А в приміщенні сільської ради в той час кожного вечора відбувались наради комітету в справі ліквідації куркулів, між якими були й місцеві яничари. Дем'ян промовляв і викрикував, що партія домагається прогресу в колективізації, але заяви про вступ до колгоспу не поступають. Треба тиснути на кулачню. На станції готується новий транспорт для виселенців; і з Зеленої Луки ми зобов'язані вислати три родини.

— Три забагато, — озвався хтось із активу. — Вислати одну родину, але так, щоб ті інші відчули.

— Я пропоную Савлюка Давида, — сказав другий активіст. — У нього нова хата, й будемо мати приміщення для клюбу, а всю іншу будову розберемо на дрова.

— Ну то час рішати, — командував Дем'ян, — завтра ранком сповістити Давида, що наказом уряду робітничо-селянської держави він видаляється з села, як клясово-ворожий елемент, і точка! Має двадцять чотири години на приготовлення в дорогу. Якщо попробує чинити спротив, то під арешт і в тюрму, а жінку саму виселити, щоб її сліду не лишилось. Давид — явний ворог совєтської влади.

Секретар Яша, який записував усе до протоколу, запитав, хто повідомить Давида?

Дем'ян сказав: — Панас Лудик хай повідомить.

— Ні, товариші, мені незручно, — засовався на кріслі Панас, — ми з Давидом межа в межу, й ніколи не мали сварки, чи непорозумінь, то якось не випадає... Хай хтось інший, із дальших...

— Сава Гарбуз, — підказав Яша.

— Я не маю до того серця. Я за совєтську владу, але викинути людину з хати, чи вивезти з села, то я не маю до того характеру, і думаю, що найліпше — хай Дем'ян. У нього тверда рука, він в партії, нагороду має, так, що його слово має вагу, а я що? От аби трохи допомогти...

— Ну й чорт з вами, боягузи! — кричав Дем'ян. — Повідомлю й виселю, але не зараховуйте себе до активу. Прийде другий контингент, то я вас перших запакую у вагони, там вам місце — пасти білих ведмедів! З такими партія комунізму не побудує.

Злостився Дем'ян. В Україні всі набиті одним духом націоналізму! — кричав. Він прочитав „лекцію" про мораль та обов'язки совєтського активіста, та й на тому нарада закінчилась.

• • •

Зараз же на другий день, вранці, в Давидів двір заїхав на осідланому коні Дем'ян. Пришпорив коня аж під двері, палицею постукав, і, викликавши господаря, прочитав урядове повідомлення про заслання.

Давид взяв до руки те повідомлення, став сам читати, вимовляючи кожну букву, наче школяр першої кляси, але на його обличчі Дем'ян не зауважив жадних змін.

— Добре, — сказав спокійно Давид, — я скажу жінці, та й будемо помаленьку збиратись... Двадцять чотири години нам аж забагато, бо ми не маємо, що брати з собою, а на висилці так само живуть люди і то не якінебудь...

Дем'ян такого не сподівався. Думав, що Давид впаде перед ним на коліна, буде благати так, як це було з Никифором Глащуком і з Лужанським. Вони не витримали тиску й подали заяви в колгосп, і їх залишили в селі на якийсь час. А Давид — ні. Затятий і нерви мотузяні має. Оце власне розлютило Дем'яна. Раз так то будеш твердо битий! Пришпорив коня і поїхав.

Давид сказав дружині, що той час уже прийшов: завтра вивезуть нас на станцію, — а звідти — в Сибір. Дем'ян щойно вручив повідомлення.

Ганна мовчки слухала. Сиділа непорушно, дивились прямо в якусь точку й ніпрощо не думала, вона не реагувала; голод притьмарив пам'ять. Її тут чи там померти — однаково. Давид наче читав її думки, і каже:

— Але ліпше таки вдома. Тут свої люди, може хтось поховає, а там вовки з'їдять.

Дочекавшись вечора, Давид пішов на тік, повільно витягнув з кишені сірники й підпалив будову: клуню і хліви. А тоді віхоть соломи з вогнем приніс до хати й тицьнув під стріху, так же повільно зайшов у сіни й замкнув за собою двері.

(Закінчення на стор. 4)

Успішний рік УСКлюбу при університеті Онтаріо

Мистець Р.Радилецький, проф. Є. Рослицький і Б. Міллер (відкривають виставку) та П. Коваль і С. Головач, з управи УСК.

В минулому академічному році Український Студентський Клюб в Лондоні, під головством Сінди Головач помітно пожвавив свою працю. Звичайні сходини, товариські вечірки, спортові змагання та коляда позитивно причинились до дружньої атмосфери між членством та „додали духу" взятись за поважнішу роботу у співпраці з рештою української громади, очоленої Комітетом Українців Канади, який приміщується в Українському Центрі під головством М.Савчука.

На засіданні з академічним дорадником УСК студенти вирішили відновити в університеті традиційний „Український Тиждень", що відбувався кожного, крім попереднього року.

У зміст „Тижня" повернулась також і традиційна пожертви крови для Червоного Хреста, якою студенти вже від років відзначили пам'ять бою під Крутами, інформуючи при тому листівками про проблематику українства. Влаштовано також велику виставку народного мистецтва у просторій центральній аулі бібліотеки; виставку творів молодого нашого аспіруючого маляра Романа Радилецького, в ґалерійній частині будинку та на закінчення бенкет і баль ґрадуантів в Українському Центрі.

Влаштуванням виставки наших писанок, вишивок, різьби, кераміки тощо, які оглянули понад 10,000 студентів та університетського персоналу, зайнялися Петрися Коваль, С.Головач, Наталя Романюк і Марійка Цап, а від громадянства допомогли їм Е.Слюсар, А.Романюк і Г.Рослицька.

Індивідуальна виставка Р. Радилецького, що недавно приїхав з Бельгії, де студіював мистецтво, звабила численних глядачів. Найбільше зацікавлення викликали виконані улюбленою його технікою пера і чорнила „Мадонна", раніший його твір реалістичного стилю „Жінка", що засвідчила про перехід мистця до абстракту, та безсумнівно абстракт на „Туга" із вдалим приміненням позитивних і негативних площин.

Виставку офіційно відкрив академічний дорадник УСК при співучасті голови відділу виставок головної бібліотеки Б.Мілер, мистця, С.Головач, П.Коваль у присутності представників організованого громадянства.

Посеред тижня танцювальна група УСК у складі 6-ти студентів успішно показала наш народний танок у просторій залі Комюніті Сентер, за що й одержала заслужене признання багатьма оплесками.

Добре зорганізований бенкет відкрив розваговий референт УСК Р. Скрипух і попросив до слова голову, яка, привітавши всіх, коротко підсумувала працю студентів в університеті та наголосила відновлену співпрацю УСК з лондонською громадою. Закінчуючи, вона закликала до пожвавлення праці УСК та кращої співпраці зі старшим громадянством.

Після вечері з доповіддю виступила відома Оксана Соколик, яка прибула разом із своїм чоловіком інж. Ярославом, також широковідомим громадським працівником в Торонто. Нав'язуючи до труднощів, з якими доводиться змагатися нашому студентству за своє „я" посеред не дуже то прихильних обставин, вона влучно навела приклади, як доводилося їй та її чоловікові боротись за духове збереження їхніх синів, які вже закінчили студії та у яких вже рідне „я" викристалізувалось. Як колись доводилося безконечно пригадувати синам, щоб говорили вдома по-українському,—сказала вона,—так сьогодні, якби я почала в хаті вживати англійську мову, мені здається, що власні сини сміялись би з мене і не шанували б мене.

Відносно „типів" посеред нашого студентства вона подала їх три, „за роздумами молодшого сина Ігоря". Один тип—це ті, які зі всім запалом працюють в студентській громаді і часу їм не вистачає на науку. Їхнє життя скалічене, бо вони не зуміли осягнути свою першу мету —освіту. Другий тип—це ті, що втікають від українців, змініюють свої прізвища в надії осягнути кращі успіхи. Вони забувають, що може, десь дискримінація і є, але це людина здобуває успіхи, а не її прізвище. Колись почне їх совість мучити за це, бо навіть найбільш примітивні народи шукають своє коріння. Це—комплекс меншевартости. А мають вони його тому, що нічого не знають про Україну, не мають гордости за неї

Третій тип—це ті, які вміють поєднати канадське з українським, які розуміють, що Канада цінить людей за їхні осяги і знання, культуру, за їхнє несхилене по-рабському чоло. Парляментарний секретар міністра транспорту Дж. Фліс підкреслив з гордістю, що він поляк і сказав: „Будьте гордими, що ви українці, а Канада буде горда за вас!"

Старший син, Всеволод, звернув увагу на конечність поглиблювання знання про Україну, бо інакше вона у наших серцях перестане існувати. В Совєтському Союзі все про Україну—її історію, культуру, фальшують. В Америці чи Канаді потрібного знання також не мають, і часто без злої волі інформують неправильно. В очах Всеволода, кожний студент-ґрадуант—це інтеліґентна, культурна людина, яка своїм знанням мусить вміти реаґувати на ці речі, бо інакше за кілька літ наступне покоління взагалі не знатиме правди про Україну.

Потім О.Соколик подала наглядні приклади русифікаційного насилля над українським народом, а як контраст—великі осяги індивідуальних осіб із різних ділянок суспільного життя Канади. За добре підготовану доповідь вона одержала щедрі оплески.

Слово до ґрадуантів сказав академічний дорадник УСК проф. Є. Рослицький Згадавши про Великий голокост 1933 року в Україні, він звернув увагу на унікальні моральні забов'язання студентів супроти свого поневоленого народу, Канади та людства взагалі. У світлі ряду інших українських голокостів, в додатку до голодоморного 1933, а саме: мовного, літературного, наукового, музичного і церковного, що їх доконав окупант над нашим народом, перед випускниками університетів особливі завдання і відповідальність за демократію і підставові права людини.

За почесним столом сидять: інж. Я. Соколик, О. Соколик, С. Головач, голова УСК, проф. Є. Рослицький, М. Невидюк, Р. Скрипух, М. Цап і М. Савчук.

У світі немає іншого народу,—сказав він,—що перетерпів би і перетривав би такі довгі роки геноцидної політики окупантів, як пережив і переживає український народ на своїй рідній землі, і це нас усіх тут яскраво відрізняє від інших співгромадян, що походять з вільних країн, чи навіть з так званих піввільних народів, як наприклад, поляки чи мадяри, яких ніхто не переслідує, не арештує і не мордує за любов до своєї мови, музики чи традицій так, як це робить окупант в Україні.

Побажавши кожному ґрадуантові найкращих успіхів, він закликав усіх продовжувати свої студії і добиватись найвищих академічних ступенів для свого добра, гордости своїх батьків, добра своїх громад Канади і свого поневоленого народу в Україні. На пам'ятку про закінчення студій кожний ґрадуант одержав від імени УВАН та місцевого КУК книжку на тему України і Сходу Европи.

Успішний бенкет закінчено молитвою.

Нову управу УСК очолив Роман Скрипух із Наталкою Романюк та Михайлом Неведюком, заступниками. Управа плянує присвятити багато праці для відзначення голодомору в 1933 році та 25-літтю УСК.

Е. Б. Г. Р.

ВЕЛИКА І ВІДОМА КОМПАНІЯ будови літаків Ґрамман, яка затруднює біля 20,000 робітників, плянувала перенести свої фабрики і всі інсталяції з Лонг Айленду, Н. Й. до середньозахідніх стейтів, де на думку керівників цієї компанії, яка, до речі, являється найбільшим працедавцем на острові, є кращі умовини і дешевий робітник. Крім того компанія витрачала велику суму грошей на електрику, яка в Ню Йорку є найдорожчою. Тепер, у переговорах речників компанії з губернатором Маріо Квомо і представниками стейту, дійшло до порозуміння, що стейт Ню Йорк доставлятиме для Ґраммана по зниженій ціні 5,000 кіловатів електроенергії і це у річному відношенні заощадить компанії 1,25 мільйона долярів. Ґрамман натомість погодився залишитись на Лонг Айленді і затруднити додаткових 1,000 робітників.

РІЧНІ НАРАДИ АСОЦІЯЦІЇ американських адвокатів в Атланті більшістю голосів рішив не підтримувати законопроєкту, згідно з яким гомосексуалісти мали б мати повні права та не підлягати дискримінації. Це рішено, не зважаючи на сильну агітацію за тим законом і палкі дискусії серед учасників нарад. Зокрема сильно агітував за рівними правами для гомосексуалістів колишній член Палати Репрезентантів Роберт Бавмен, сам гомосексуаліст, який був в 1980 році арештований у Вашінгтоні за сексуальні пропозиції малолітньому хлопцеві.

Липневі вечорі в Ґражді

Уявіть собі тихий Гантер, соняшний Гантер, розкішний Гантер; вечорилові чари. Мрія, як на Україні колись. От-от соловейко почне.

А в тому повагом і щастям сяє наша дерев'яна архітектура, наші серйозні віддані і веселі мистці, близькі, теплі і величні. Наша культура, знання, багатство без меж, а глибінь духу, мов безодня. Гантер, мов окраса мудрости Господньої.

Так, тут, в Гантері, серед пільних квіт та зілля (хоч рви, та й час вари), прохолоди таємних гір і гущавин мінливих, серед неба такого блакитного, що аж болить, збираються цікаві люди.

Тут простий спів природи сполучений зі співом душі високоякісних, часто рідких мислителів, мистців та публіки-знавців часто світового досвіду. Це—Культурний Центр в Гантері у літньому сезоні. Вступним словом з поясненням цілі та існування Центру відкрив сезон д-р Іван Макаревич.

В цьому році сезон розпочався камерним концертом. Виконавцями були Меляніа Купчинська, скрипка, Стефанія Купчинська, скрипка, та Дарія Гординська Каранович, фортепіяно.

Цей концерт цікавий і незвичайний тим, що виконання ожвавило твори композиторів, часто виконуваних здержливо на прозаїчних концертах. Почався концерт огнистим і ліричним скерцо з недокінченої сонати, типово Брамсівським, повним життям і темпераменту. Виконали Меляніа Купчинська і Дарія Коранович.

Друга точка—концерто Баха на дві скрипки і фортепіяно. Звичайно публіка трохи боїться Баха, що може не зрозуміє як слід. Але тут у цьому виконанні Бах подобався. Бах позитивний, життєрадісний, як свіжа вода з гір, такий нестриманий.

Потім слідувало виконання творів Сергія Рахманінова „Вокаліз", розспіваного і у цьому творі ліричного, та Вєнявського „Тарантеля", де просто видно було віртуозність. Потім була група наших творів Романа Придаткевича, типово українських, щиро відчутих.

Все це М.Купчинська виконала не лише знаменито і заавансовано технічно, але перш за все, високо музикально з правдивим вродженим музичним темпераментом, а не, як буває, вдаваним. Вона просто вийшла поза межі техніки і висловлювала душу. Вона захопила публіку, яка спонтанно реаґувала. На цю реакцію на додаток вона заграла частину сонати Баха, сольо на саму скрипку, чим ще більше піднесла присутніх.

Така вона молоденька (21 рік), а має не тільки багато знання, але такий рідкий талант, що особливо промовляє до публіки. Меланія має за собою ряд поважних виступів.

Радіємо, що мали нагоду почути її сестру Стефанію Купчинську, також дуже здібну скрипачку. Вона молодша (19 років) і подає великі надії у майбутньому. Характером своїм Стефанія, може, більш має нахил до лірики, сенсативности і підтримки М. Купчинської. Молоді, гарні, обидві дуже талановиті, але інакші тим цикаві.

Слухачі казали, що таких концертів треба б більше, коли видно, що виступає правдивий незвичайний талант.

Чулий і кріпкий фортепіяновий супровід був у досвідчених руках Д. Каранович, яка любить допомагати молодим талантам „прямувати вгору".

17-го липня був день для відзначення 50-ліття голоду на Україні. Розпочав першу частину о. д-р Михайло Ваврик Святими Службами Божими, молитвами і відповідними проповідями. В другій частині був концерт у виконанні скрипаля Олега Краєвського у супроводі Дарії Г. Каранович.

Коротка сконцентрована промова Я. Гайваса була дуже влучна. Він подав найважливіші думки з відповідним підкресленням суттєвих речей.

Настроєві твори, відповідні до характеру імпрези, виконали Олег К. з Дарією Каранович: Ґоддард „Медитація", Ґлюк „Танець духів" з „Орфея і Евридики", Сент Санс „Лебідь", Гнатишин „Колискова пісня", Масне „Настрій". Дарія Каранович виконала „Прелюдія С-дур" Ревуцького.

Гра О.Краєвського виявила виїмкову красу вдумливої душі української та солідність і особисту елеґантність доброї „старої школи", рідної та европейської. Д. Каранович заграла твір, який віддзеркалював розпуку України в тому часі, тяглу і по сьогодні.

Одною із найважливіших речей був тон концерту: шанобливий, ґраціозний, не тільки зі зрозумінням дедикації, але і у доброму смаку.

28-го липня була імпреза Українські мелодії у світовій музиці. Це був вечір рідких звукозаписів з поясненнями науковця маґістра Романа Савицького.

Бетговен опрацював нашу пісню „Їхав козак за Дунай" та інші пісні. Також Ліст, Барток, Рахманінов, Чайковський і багато інших композиторів світової слави уживали українські народні мелодії. Наприклад, „Ой, не ходи Грицю", „Щедрик" Леонтовича, інші різдвяні мотиви, веснянки тощо.

Р.Савицький продемонстрував також популярні джазові опрацювання з нашими мотивами та найновіші такі стерео-записи. Слідували маловідомі нововідкриті матеріяли. Р. Савицький розгорнув тему проблеми ідентифікації українських мелодій. Цей вклад нашого науковця дуже зацікавив людей і повстало бажання повторити це в інших осередках українських згромаджень.

30-го липня Вечір пісні гумору і слова приніс добрий контраст легкого жанра і дихнув життям минулим і сантиментом. Вівчарі, вівці, Карпати, Усусуси, стрілецькі пісні, Львів, „Гриць Зозуля" і всюди... любов. Виконавці були: Валя Калин, Іванна Кононів та Степан Магмет.

Сильний альт Іванни Кононів балядував та жартував нам. Тетральна легкість обидвох артисток перенесли нас до Львова увечорі, а В. Калин (хоч каже, що нема вже дурних на любов) потрапить стримати ввесь рух на залі своїм „подивись любові в очі, як тебе люблю". У почуваннях до Львова, обидві вони були мов жар: згадували цвітучі каштани, та „де в сонці Юр блистить". Стрілецькі пісні були передані, як рідко коли.

Гумор вечора направду бавив майже усіх віків глядачів і частинна заслуга в цьому дорогого „Ека". Уявіть собі елеґантного пана Магмета, який, кольорово гравши „Гриця Зозулю", вперто хлопським розумом пояснював нам, як творили Усусусів (де, „крім карабіна, треба було ще дівку, щоб було що покидати"), як наші бились, як леви, і зі Степанівною і як „співали все, як йшли, як бились і зі співом умирали і, вмерши, далі співали...". Бо то мудро,— каже Гриць,—„як добре виспіватись, то не треба вішатись". Публіка трималася за боки зі сміху.

Організацією серії липневих концертів успішно і безкорисно займалася проф. Дарія Г.Каранович, за що церковний осередок і Культурний Центр в Гантері їй вдячний та нетерпеливо очікує і надіється на дальшу працю з нею.

Звінка Витанович

У першу річницю смерти В. Знаєнка

25-го липня 1982 року відійшов від нас несподівано у трагічному нещасливому випадку Василь Знаєнко. Він був сином далекої Донеччини, куди його батьки перебрались з Полтавщини зараз після революції. Кінець війни застав його у Німеччині, де він залишився до 1949 року, коли з батьками виїхав до ЗСА. В Америці Василь продовжував свої студії; спочатку вчився у коледжі Франкліна і Маршалла у Пенсильванії, а згодом продовжував навчання на економічному відділі Колюмбійському університету.

Після закінчення студій Василь присвятився дослідчій праці в ділянці економіки Совєтського Союзу і Східньої Европи. Він працював деякий час на урядовій посаді у Вашінгтоні, а згодом повернувся до Ню Йорку, де протягом багатьох років був членом дослідчої програми длю вивчення екомічного розвитку східнього бльоку, яка була фінансована урядом і мала свою базу біля Колюмбійського університту.

Василь Знаєнко займав також кілька позицій викладача і був дуже популярним серед студентів. Він, одначе, волів тиху дослідчу працю недалеко від своєї хати; а ще більше залежало йому на тому, щоб весь час бути біля своєї дружини д-р Мирослави Томоруґ-Знаєнко, професора славістики у Ратгерському коледжі в Нюарку, та дочки Зіни, яка недавно закінчила середню освіту і поступає на студії в університеті.

В. Знаєнко, одначе, був не тільки солідним фахівцем у своїй спеціяльності економії; він мав багато інших різних зацікавлень і знань, від літератури починаючи, а на демографії і політиці кінчаючи. При тому Василь був дуже скромною людиною, яка про себе не багато говорила, навіть заскромною, бо часто себе недоцінювала. Василь Знаєнко був також глибоким українським патріотом, без тієї вузькости та провінційности, які так часто йдуть разом з цим у парі. Хоча він був інтернаціоналістом та людиною ширших зацікавлень, Василь був рівночасно міцно прив'язаний до свого народу та української землі; він був її справжнім сином. Василь був членом УВАН та декількох американських професійних асоціяцій.

В. Знаєнко був ніжним, відданим та вірним другом життя Мирослави та повним любови і уваги батьком Зіни. Його такий несподіваний і передчасний відхід у вічність залишив у них безмежний біль і жаль, яких ніякі слова розради і вислови співчуття не в силі втишити. Все ж таки, нехай вони знають, що вони не самі у їхньому горі та смутку. Василь був і для нас, його друзів і колеґ, дорогим і щирим приятелем. Завжди привітливий та доброзичливий, завжди усміхнений, лагідний та готовий на дружній жарт. Ось таким був наш дорогий і незабутній Василь Знаєнко. За висловом наших днів, Василь був „гарною людиною", а по старому справжнім „добрягою".

І тому ми вдячні Василеві за те, що він своєю добротою, теплотою та невинною жартівливістю зробив наше життя легшим та веселішим. Пам'ять про Василя назавжди залишиться для нас тим теплим та безцінним променем добролюдскости та доброзичливости, який робить наше коротке існування тут хоч трішки погіднішим та людянішим.

Олег Федишин

Підготовляється...

(Закінчення зі ст. 1)

Учасники маніфестації повинні бути приготовані до можливої зустрічі кореспондентами газет, радіо і телевізійних станцій, щоб давати правильні відповіді на їх запитання.

Представники місцевих комітетів чи громад, прибувши до Вашінгтону 1-го жовтня, повинні відшукати пресове бюро, яке постачає матеріялами їх місцеву пресу чи радіо-телевізійні станції, щоб дати інформації про події у Вашінгтоні. Кожна місцева газета і радіо-телевізійна станція отримує матеріяли від того чи іншого пресового бюра у Вашінгтоні (їх є кілька).

Місцеві комітети повинні подбати про те, щоб до Вашінгтону прибули очевидці голоду, які могли б подати кореспондентам першоджерельні інформації і зворушливі картини тієї катастрофи українського народу. Їх імена треба подати Крайовому Комітетові під адресами: Washington Office: 2615 30th Street, N.W., Washington, D.C. 20008 тел.: (202) 234-2330; New York Office: 140 Second Avenue, Suite 21, New York, New York 10003 тел.: (212) 477-1054.

Всі місцеві комітети і громади повинні вже тепер почати заходи для того, щоб 2-го жовтня прибуло якнайбільше людей з їх місцевостей до Вашінгтону. Організації не повинні плянувати на цей „вікенд" (1 і 2-го жовтня) жадних імпрез, а заохотити своїх членів до масової участи в столичній маніфестації і організувати збірні поїздки.

ЗАХІДНІ КОРЕСПОНДЕНТИ повідомляють з Китаю, що там останнім часом на зміну комуністичного євангелія червоного цитатника Мао Дзе Донга вийшла книжка з 47-ма промовами сучасного лідера Китаю 79-літнього Денг Шіяо-пінга. Книжка вийшла 12 мільйоновим тиражем і надрукована 260,000 китайських письмових знаків. В армії та в багатьох інших установах Китаю ця книжка стає обов'язковою для вивчення.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Українське...

(Закінчення зі ст. 2)

Зрештою справі шкільництва і виховання приділяють увагу відповідальні церковні і державні чинники. Папа Іван Павло II надіслав був свого часу на адресу Крайової католицької виховної асоціяції у Філядельфії свої поради і пересторогу про загрозу для католицького шкільництва. підкреслюючи при тому важливість виховання у конфесійних школах та заохочував вірних втримувати ці школи за всяку ціну, не зважаючи на спад учнів і брак допомоги урядових чинників. Слова Папи знайшли широкий відгук серед засобів масової інформації, бо вони були сповнені глибокого переконання і турботи за долю католицького шкільництва, кузні духовних вартостей.

Усім нам відомий занепад американського шкільництва, на що в останньому часі звернув увагу сам президент Роналд Реген. Молодь покидає школи перед закінченням навчання і без основних підстав знання; дуже часто учні, які закінчили пів- і повносередні школи є пів-, або цілковитими анальфабетами (20) відсотків); у школах поширились злочини, наркоманія, неповага, а то й зневага до учителів; падає загальна мораль серед молоді; публічне шкільництво хворе і цьому станові може тільки зарадити зміна законів у вихованні,чим тепер займається спеціяльна комісія. Набагато краща ситуація панує у конфесійному шкільництві, де моральні вартості визначують церковні чинники.

Чи це все має якенебудь відношення до українського шкільництва? Очевидно, що так. Бо українські діти є частинкою великої американської спільноти і підставове знання здобувають у публічних чи конфесійних школах. Не треба тільки стояти збоку і лише пасивно приглядатися до цього, бо ми й так багато вже втратили через байдуже і нераціональне ставлення до проблем шкільництва взагалі, а до українського зокрема. Вже час на пробудження і на зміну, якщо не хочемо, щоб за інертність засудила нас історія.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У статті Степана Гавриша — „У 5-ту річницю смерти д-ра Ґалана" (ч. 147 з 5-го серпня 1983 року,треба читати: „Слід згадати, що сл. п. д-р В. Ґалан поза працею для комбатантських організацій, ЗУАДК, УККА та ряду інших політичних і громадських установ, був великим ентузіястом праці для УНСоюзу". — Ред.

Чорні дні

(Закінчення зі ст. 2)

Вогонь димів, язиками рвався в небо, а вітер роздмухував, іскрив, і все, що мав Давид, згоріло. І він згорів з Ґанною. Ніхто не прийшов, щоб погасити, чи щось врятувати; люди не мали сили гасити вогонь і яка різниця? Якби не згоріло то забрали б в колгосп... Так чи інакше — однаково пропаде.

Але Дем'ян скаженів від злости. Влада чекала на контингент виселенців з Зеленої Луки, а конвоїри не привели нікого. Дзвонили телефоном, бо це вже другий випадок із тим надійним Дем'яном. Сердились, кричали, вимагали формальних виправдань.

— Нічого не міг вдіяти, Савлюк Давид спалив себе сам, — оправдувався Дем'ян.

— То давай другого! Хіба в тебе нема більше Савлюків? Ти думаєш, що партія дала тобі орден Леніна так, аби дати? Ти мусиш виправдати довір'я...

Дем'ян сказав, що загляне в списки. Якщо цим разом уже пізно, то на другий тиждень перевиконає плян.

...Малярці спали йому на думку. Старий сидить в селі, як боляк; сидить і щось там малює. До роботи в полі його не привчиш — застарий — сімдесят два має, висох, що ледве штани на ньому тримаються, але щоб вмерти то — ні. Кожний клясовий ворог довше живе, як на злість! Дем'ян знає про Малярцевого сина — викинутий з університету і тут переховується, а він явна контреволюція, в грудях носить камінь ненависти до совєтської влади. О, Дем'ян про це знає, і як тільки підженуть на станцію наступний транспорт для виселенців, то Малярці будуть там перші.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ІВАН БАКУМ, член УНС Відд. 152-го Т-ва „Вільна Україна" в Ірвінгтоні, Н.Дж., помер 8-го травня 1983 року на 92-му році життя. Нар. 11-го липня 1890 року в Україні. Членом УНС став 1917 року. Залишив у смутку сина Володимира, доньку Ірену, п'ять внуків і 10 правнуків. Похорон відбувся 14-го травня 1983 року на цвинтарі „Голлівуд" в Юніон, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Ірена Бакум, секр.

СОФІЯ ЛЕЙН, член УНС Відд. 390-го ім. Івана Франка в Брістолі, Конн., померла 5-го травня 1983 року на 75-му році життя. Нар. 2-го березня 1909 року в Україні. Членом УНС стала в 1939 році. Залишила в смутку дочку Лорейн, брата Івана, сестру Юлію, сім внуків і двоє правнуків. Похорон відбувся 9-го травня 1983 року на місцевому цвинтарі в Брістолі, Конн.

Вічна Їй Пам'ять!
Петро Бугрин, секр.

АНДРІЙ ВЕРХІВСЬКИЙ, член УНС Відд. 8-го Т-ва „Подільська Січ" в Йонкерсі, Н.Й., помер 12-го травня 1983 року на 63-му році життя. Нар. 1920 року в селі Поляна, к. Львова, Україна. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дружину Анну, дочку Ірену з мужем Пилипом і трьома внуками, сина Андрія-Степана та ближчу і дальшу родину в Україні. Похорон відбувся 16-го травня 1983 року на цвинтарі св. Йосифа в Йонкерсі, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Марія Кульчицька, секр.

ЯРОСЛАВ БАКОВИЧ, член і секретар 488-го Відділу УНС у Фініксі, Арізона, помер 27-го травня 1983 року на 76-му році життя. Нар. 22-го березня 1907 року в Лисиничах коло Львова, Україна. Членом УНС став у 1954 році. Залишив у смутку дружину Теодору, доньку Александру, ближчу і дальшу родину в Америці й Европі. Похорон відбувся дня 29-го травня 1983 року на цвинтарі св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна ЙомуПам'ять!
Александер Лінeвич, секр.

МАРІЯ ЯКИМ, член УНС Відд. 1-го ім. св. Андрія в Шамокині, Па., померла 21-го травня 1983 року на 79-му році життя. Нар. 30-го липня 1903 року в Сеґоні, Па. Членом УНС стала 1927 р. Залишила у смутку троє дітей, п'ять внуків і одного правнука. Похорон відбувся 24-го травня 1983 року на цвинтарі Пресвятої Богородиці в Маріон Гайтс, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Юрій Полиняк, секр.

МИХАЙЛО РЯЗАНЦІВ, член УНС Відд. 497-го ім. М. Міхновського в Едмонтоні, Канада, помер 5-го травня 1983 року на 58-му році життя. Нар. 1925 року в Новій Збурівці, Україна. Членом УНС став в 1974 році. Залишив у смутку дружину Анну, доньок Анастазію і Анну, двох внуків, брата і дві сестри. Похорон відбувся 10-го травня 1983 року на цвинатарі „Евергрін Меморіял Ґарденс" в Едмонтоні, Канада.

Вічна Йому Пам'ять!
М.Наконечний, секр.

ПЕТРО ДЗЮБА, член УНС Відд. 471-го ім. ген. Т.Чупринки в Монтреалі, Канада, помер 2-го травня 1983 року на 58-му році життя. Нар. 1925 року в Криниці повіт Новий Санч, Україна. Членом УНС став у 1967 році. Залишив у смутку дружину Марію і сина Романа та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 5-го травня 1983 року на місцевім цвинтарі в Монтреалі.

Вічна Йому Пам'ять!
за секр. Д.Яворівський

ДМИТРО ЖУПНИК, член УНС Відд. 6-го ім. Т.Шевченка в Гейстінгу, Н.Й., помер 30-го травня 1983 року на 67-му році життя. Нар. 4-го вересня 1916-го року в Україні. Членом УНС став у 1951 році. Залишив у смутку дружину Галчну, дочку Любу і сина Богдана. Похорон відбувся 1-го червня 1983 року на цвинтарі „Мавнт Говп" в Гейстінгу, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Іван Пециляк, секр.

МАРІЯ ГЛАДИК, член УНС Відд. 206-го Т-ва „Запорозька Січ" у Вунсакеті, Р. Ай., померла 7-го травня 1983 року на 62-му році життя. Нар. 29-го березня 1921 року в Вунсакеті. Залишила у смутку мужа Миколу, сина Марка, сестер Катерину Кавас і Анну Нсядлек. Похорон відбувся 10-го травня 1983 року на цвинтарі св. Михаїла в Блекстоні, Масс.

Вічна Їй Пам'ять!
Лев Гардінк, секр.

АНАСТАЗІЯ СОЛОМЧАК, член УНС Відд. 481-го ім. Івана Франка в Картереті, Па., померла 4-го травня 1983 року на 67-му році життя. Нар. 23-го липня 1915 року. Членом УНС стала в 1952 році. Залишила в смутку мужа Дмитра і доньку Гелен. Похорон відбувся 7-го травня 1983 року на цвинтарі св. Трійці в Карнеґі, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Гелен Возняк, секр.